

XÂY DỰNG ĐOÀN KẾT, THỐNG NHẤT TRONG ĐẢNG THEO DI CHỨC CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH

ThS Ngô Hồng Phong
Khoa Xây dựng Đảng - Trường Chính trị TP. Cần Thơ

Trước lúc đi xa, Người chỉ tiếc một điều là “không được phục vụ lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa”¹. Trong bốn năm cuối cuộc đời mặc dù bận nhiều việc nhưng Người vẫn chọn những khoảng thời gian thư thái nhất viết Di chúc để lại cho hậu thế, phòng khi “đi gặp cụ Các Mác, cụ Lênin và các vị cách mạng đàn anh khác, thì đồng bào cả nước, đồng chí trong Đảng và bầu bạn khắp nơi đều khỏi cảm thấy đột ngột”². Thời gian càng lùi xa, chúng ta càng nhận thấy tầm nhìn xa, trông rộng của Người. Đọc Di chúc, mỗi chúng ta đều cảm nhận được tình cảm gần gũi của một người Ông, người Bác, người Cha và thấy mình phải có trách nhiệm cao hơn, quyết tâm cao hơn để thực hiện Di chúc.

Bằng lời lẽ mộc mạc nhưng vô cùng súc tích, Di chúc tuy ngắn gọn nhưng bao chứa toàn bộ tình cảm và tư tưởng của Người đối với sự nghiệp cách mạng Việt Nam, với các thế hệ Việt Nam. Trong Di chúc, ngoài 79 chữ nói “Về việc riêng” tương ứng với 79 mùa xuân của mình, Người dành trọn tình cảm cho dân, cho Đảng. “Trước hết nói về Đảng”, thể hiện sự quan tâm đặc biệt của Người đến vấn đề xây dựng Đảng và xuyên suốt là tư tưởng về tăng cường, củng cố, giữ vững sự đoàn kết thống nhất cội nguồn sức mạnh của Đảng. Người viết: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”. Người khẳng định sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng phải được xây dựng, củng cố trên cơ sở vì mục đích cao cả “một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc”. Chỉ trên cơ sở đó trong Đảng mới có sự thống nhất về ý chí và hành động “triệu người như một” để chiến thắng bất cứ kẻ thù nào, vượt qua bất cứ khó khăn trở ngại nào.

Di chúc của Người không những chỉ cho chúng ta thấy được vai trò đặc biệt quan trọng của sự đoàn kết, tính tất yếu của việc giữ gìn, củng cố, phát triển sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng mà còn chỉ ra những nguyên tắc quan trọng, hiệu quả nhất để xây dựng, củng cố sự đoàn kết, thống nhất đó: “Trong Đảng, thực hành dân chủ rộng rãi, thường xuyên và nghiêm chỉnh *tự phê bình và phê bình* là cách tốt nhất để củng cố và phát triển sự đoàn kết và thống nhất của Đảng. Phải có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau”.

Để xây dựng sự đoàn kết, thống nhất của Đảng theo Di chúc của Người, chúng ta phải thực hiện tốt một số yêu cầu cơ bản sau:

Thứ nhất, phải thực hành dân chủ rộng rãi, giữ gìn sự đoàn kết như con người của mắt mình.

Kế thừa truyền thống đoàn kết của dân tộc, trong tư tưởng Hồ Chí Minh, đoàn kết được đặc biệt coi trọng. Người coi đó là chìa khóa, là yếu tố quan trọng tạo thành sức mạnh của dân tộc, có đoàn kết mới có thành công. Không đoàn kết thì không giành được thắng lợi, thậm chí thất bại. Đoàn kết rộng rãi thì thắng lợi lớn, đoàn kết ít thì khó có thể giành thắng lợi hoặc giành thắng lợi nhỏ. Khi nói về sự thất bại của các phong trào yêu nước trước khi có Đảng, Người đã chỉ rõ: “Vì dân đoàn kết chưa sâu/Cho nên thất bại trước sau mấy lần”³. Coi đoàn kết là nhân tố quyết định sự thành công, trước lúc đi xa, trong Di chúc Người nêu rõ: “Nhờ đoàn kết chặt chẽ, một lòng một dạ phục vụ giai cấp, phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, cho nên từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta đã đoàn kết, tổ chức và lãnh đạo nhân dân ta hăng hái đấu tranh tiến từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”. Từ đó, Người căn dặn: “Đoàn kết là

¹Hồ Chí Minh toàn tập, tập 12. Nxb CTQG, H.2002, tr.512.

²Hồ Chí Minh toàn tập, tập 12, Nxb CTQG, H.2002, tr.510.

³Hồ Chí Minh: Lịch sử nước ta, Nxb. Chính trị Quốc gia-Bảo tàng Tân Trào- ATK, 2001, tr.11.

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

một truyền thống cực kỳ quý báu của Đảng và của dân ta. Các đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ gìn sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con người của mắt mình”.

Hiện nay, về mặt tổ chức, có thể khẳng định rằng chưa có sự mất đoàn kết hay mâu thuẫn đến mức xung đột giữa các tổ chức Đảng, giữa tổ chức Đảng cấp trên với tổ chức Đảng cấp dưới. Tuy nhiên, xét về góc độ cá nhân, mặc dù chưa có công trình nghiên cứu nào về sự mất đoàn kết của đảng viên trong Đảng ở các cấp, nhưng trên thực tế đã có không ít những dấu hiệu, biểu hiện về mất đoàn kết diễn ra; có nơi nghiêm trọng, kéo dài phải tiến hành xử lý kỷ luật. Tình trạng bằng mặt không bằng lòng, liên minh cánh hẩu diễn ra, nhưng khó xử lý dứt điểm. Đó chính là lực cản của sự phát triển, gây chia rẽ nội bộ, làm mất lòng tin của quần chúng nhân dân với Đảng; làm suy yếu nguồn sức mạnh nội sinh của Đảng. Điều này cho thấy, hơn bao giờ hết, nếu mỗi cán bộ, đảng viên từ Trung ương xuống địa phương nhận thức đầy đủ hơn về những lời căn dặn của Người trong Di chúc về đoàn kết và yêu cầu có tính nguyên tắc trong công tác xây dựng Đảng là phải luôn đoàn kết, thì chắc chắn trong mỗi suy nghĩ và hành động hàng ngày sẽ góp phần hạn chế tình trạng nêu trên.

Thứ hai, thường xuyên và nghiêm chỉnh tự phê bình và phê bình.

Tự phê bình và phê bình là nguyên tắc, là quy luật phát triển của Đảng. Trong Di chúc, Hồ Chí Minh coi đây là biện pháp tốt nhất để củng cố, phát triển sự đoàn kết, thống nhất của Đảng. Người yêu cầu tự phê bình và phê bình phải thường xuyên, nghiêm túc, không nể nang, qua loa đại khái, hình thức. Người hiểu rõ, đã là con người thì ít, nhiều đều có khuyết điểm, nhưng quan trọng là phải nhận rõ khuyết điểm, không được che giấu khuyết điểm, tự phê bình để sửa chữa, khắc phục, vươn lên tự chiến thắng thói hư tật xấu của mình. Đối với đồng chí, đồng đội, Người yêu cầu mỗi cán bộ, đảng viên phải phê bình một cách thẳng thắn, chân thành nhằm giúp đồng chí, đồng đội nhận rõ sai lầm, sửa chữa để không ngừng tiến bộ. Như vậy, mục đích của tự phê bình và phê bình là giúp cho bản thân và đồng đội ngày càng tiến bộ hơn; tuyệt đối không vì mâu thuẫn cá nhân, động cơ cá nhân mà phê bình theo kiểu “vạch lá tìm sâu”, “bóc lông tìm vết” nhằm trừ dập, đấu đá, hạ bệ lẫn nhau. Theo Hồ Chí Minh, tự phê bình và phê bình là công việc thường xuyên; ngừng tự phê bình và phê bình tức là ngừng tiến bộ, là thoái bộ. Từ ngày thành lập đến nay, Đảng ta luôn lấy tự phê bình và phê bình làm nguyên tắc xây dựng và phát triển Đảng. Tuy nhiên, cũng còn không ít cơ sở, đảng viên thực hiện nguyên tắc này chưa thường xuyên, chưa nghiêm túc, thậm chí còn để những kẻ cơ hội chui vào hàng ngũ của Đảng mưu cầu lợi ích cá nhân. Thực hiện Di chúc của Người, mỗi chúng ta cần nhận thức sâu sắc hơn, thực hiện triệt để hơn vấn đề này để Đảng luôn trong sạch, làm cho uy tín, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng không ngừng được nâng cao.

Thứ ba, mỗi cán bộ, đảng viên phải thấm nhuần đạo đức cách mạng.

Tu dưỡng đạo đức đối với người cán bộ cách mạng là nội dung Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm và Người đã dặn lại điều tâm huyết này trong bản Di chúc. Xuyên suốt và nhất quán trong tư tưởng của mình về vai trò quan trọng của việc rèn luyện đạo đức cách mạng, ngay từ những bài giảng huấn luyện cho những thanh niên Việt Nam yêu nước những năm 1925-1927, Người đã yêu cầu mỗi người: “*Tự mình phải: cần kiệm. Hòa mà không tư. Cả quyết sửa lỗi mình. Cẩn thận mà không nhút nhát. Hay hỏi. Nhẫn nại (chịu khó). Hay nghiên cứu, xem xét. Vị công vong tư. Không hiếu danh, không kêu nại. Nói thì phải làm. Giữ chữ nghĩa cho vững. Hy sinh. Ít lòng ham muốn về vật chất, bí mật*”. Đặc biệt, Người xem đạo đức là đặc tính cơ bản nhất để phân biệt giữa con người và con vật: “*Trời có bốn mùa: xuân, hạ, thu, đông/Đất có bốn phương: đông, tây, nam, bắc/Người có bốn đức: cần, kiệm, liêm, chính/Thiếu một mùa, thì không thành trời/Thiếu một phương, thì không thành đất/Thiếu một đức, thì không thành người*”.

Vì vậy, trong Di chúc Người không quên nhắc nhở: “Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm, liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành

NGHIÊN CỨU – TRAO ĐỔI

của nhân dân”. Tuy nhiên, Đảng ta thừa nhận, trong những năm qua: “Quan liêu, tham nhũng, lãng phí vẫn còn nghiêm trọng, với những biểu hiện tinh vi, phức tạp, chưa được ngăn chặn, đẩy lùi, gây bức xúc xã hội. Nhiều khuyết điểm, sai lầm của đảng viên và tổ chức đảng chậm được phát hiện. Tình trạng thiếu trách nhiệm, cơ hội, suy thoái đạo đức, lối sống vẫn diễn ra khá phổ biến trong một bộ phận cán bộ, đảng viên”⁴. Một số tổ chức cơ sở Đảng có biểu hiện mất đoàn kết nội bộ; một số cán bộ chủ chốt sa vào chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng cục bộ, gia trưởng, độc đoán chuyên quyền, kèn cựa địa vị, xem thường tổ chức, tập thể. Tính đảng, tính chiến đấu trong sinh hoạt Đảng ở một số chi bộ cơ sở còn thấp; còn buông lỏng nguyên tắc tập trung dân chủ và kỷ luật kỷ cương. Tinh thần đấu tranh phê bình, tự phê bình kém; tình trạng ngại va chạm, né tránh, trong sinh hoạt không dám nói thẳng lại hay “bình phẩm ngoài lề” diễn ra phổ biến... Điều này cho thấy công tác xây dựng Đảng nói chung, việc rèn luyện đạo đức cách mạng của cán bộ, đảng viên theo chỉ dẫn của Hồ Chí Minh nói riêng còn nhiều hạn chế. Mỗi đảng viên phải biết đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lao động lên trên, lên trước lợi ích riêng của cá nhân mình, phải hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân; vì Đảng, vì dân mà đấu tranh quên mình, gương mẫu trong mọi việc và tuyệt đối trung thành với Đảng, với nhân dân.

Năm tháng qua đi nhưng Di chúc của Người sẽ còn sống mãi, là kim chỉ nam cho toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta vững bước tiến lên. Kính yêu và biết ơn Người, chúng ta đã sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương vĩ đại của Người, chúng ta sẽ tiếp tục thực hiện tốt Cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng và làm theo Di chúc của Người.

---

⁴Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Nxb. Chính trị Quốc gia-Sự thật, H, 2011, tr.172.